

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اراک

فرم طرح درس

دانشکده: پزشکی

گروه آموزشی: تاریخ علوم پزشکی

مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد، تاریخ و ادبیات

❖ نام درس: تاریخ علوم پزشکی در دوره اسلامی ۲

❖ نوع واحد: نظری

❖ پیش نیاز: تاریخ علوم پزشکی ۱

❖ زمان برگزاری کلاس: سه شنبه، ساعت ۱۰-۱۲

❖ تعداد دانشجویان: ۱

❖ مدرس و مسئول درس: دکتر سید عبدالله محمودی

❖ دستیار تدریس: -

❖ تعداد واحد: ۲ واحد نظری

❖ مکان برگزاری: دانشکده پزشکی، کلاس ۱۰۲

❖ تاریخ ارائه درس: نیمسال دوم، ۱۴۰۳-۱۴۰۴

❖ مدت زمان جلسه کلاس: ۲ ساعت

هدف کلی درس:

- آشنایی دانشجویان با ماهیت پزشکی اسلامی
- بررسی آثار مهمترین پزشکان اسلامی و مطالعه در آراء آنان

گروه تاریخ علوم پزشکی اراک

شماره جلسه	اهداف جزئی	اهداف ویژه رفتاری	ارزیابی آغازین	روش تدریس	وسایل آموزشی	شیوه ارزشیابی	
						تکوینی و پایانی	درصد
۱	کلیاتی در خصوص موضوع، اهداف، ضرورت و اهمیت درس. ارائه سر فصل و معرفی منابع مرتبط با درس. معرفی موضوع و مسائل تحقیق در کلاس. مروری بر مطالب واحد تاریخ پزشکی در دوران اسلامی ۱	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ با مباحث اصلی تاریخ پزشکی آشنا شود ✓ از منابع تحقیقاتی مرتبط شناخت پیدا کند ✓ برای انجام فعالیت‌های پژوهشی ممکن در این حوزه آماده شود ✓ مطالب مهم و کلیدی تاریخ پزشکی تمدن اسلامی را تا قرن دهم میلادی توضیح دهد	ارزیابی اولیه از میزان آشنایی دانشجویان با درس	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی مقاله خوانی	وایت برد نرم افزار پاورپوینت	آزمون کتبی	۶۰
						ارائه کنفرانس	۱۰
						ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
						شرکت در بحث	۱۰
۲	بررسی و مطالعه زندگانی خوارزمی و علی بن عباس اهوازی و آثار آنان	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ خلاصه ای از بیوگرافی و تالیفات و اقدامات و تاثیر شاخص آنان در پزشکی ارائه دهد	ارزیابی اولیه از مباحث ترم گذشته	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی مقاله خوانی	وایت برد نرم افزار پاورپوینت	آزمون کتبی	۶۰
						ارائه کنفرانس	۱۰
						ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
						شرکت در بحث	۱۰
۳	بررسی و مطالعه زندگانی زهراوی و آثار آن	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ خلاصه ای از بیوگرافی و تالیفات و اقدامات و تاثیر شاخص زهراوی در پزشکی ارائه دهد.	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی مقاله خوانی	وایت برد نرم افزار پاورپوینت	آزمون کتبی	۶۰
						ارائه کنفرانس	۱۰
						ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
						شرکت در بحث	۱۰

۴	بررسی و مطالعه زندگانی ابن سینا و آثار آن	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ خلاصه ای از بیوگرافی و تالیفات و اقدامات و تاثیر شاخص ابن سینا در پزشکی ارائه دهد.	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	سخنرانی	وایت برد	آزمون کتبی	۶۰
				پرسش و پاسخ	نرم افزار پاورپوینت	ارائه کنفرانس	۱۰
				بحث گروهی		ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
				مقاله خوانی		شرکت در بحث	۱۰
۵	بررسی و مطالعه زندگانی جرجانی و آثار آن	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ خلاصه ای از بیوگرافی و تالیفات و اقدامات و تاثیر شاخص جرجانی در پزشکی ارائه دهد.	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	سخنرانی	وایت برد	آزمون کتبی	۶۰
				پرسش و پاسخ	نرم افزار پاورپوینت	ارائه کنفرانس	۱۰
				بحث گروهی		ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
				مقاله خوانی		شرکت در بحث	۱۰
۶	بررسی و مطالعه زندگانی ابن نفیس قرشی و آثار آن (شارح قانون ابن سینا)؛ رابطه کتاب الموجز با آثار دیگر	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ خلاصه ای از بیوگرافی و تالیفات و اقدامات و تاثیر شاخص آن در پزشکی ارائه دهد.	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	سخنرانی	وایت برد	آزمون کتبی	۶۰
				پرسش و پاسخ	نرم افزار پاورپوینت	ارائه کنفرانس	۱۰
				بحث گروهی		ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
				مقاله خوانی		شرکت در بحث	۱۰

۶۰	آزمون کتبی	وایت برد	سخنرانی	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ خلاصه ای از بیوگرافی و تالیفات و اقدامات و تاثیر شاخصابن هندو در پزشکی ارائه دهد.	بررسی و مطالعه زندگانی ابن هندو و آثار آن	۷
	ارائه کنفرانس		پرسش و پاسخ				
	ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی		بحث گروهی				
	شرکت در بحث		مقاله خوانی				
۶۰	آزمون کتبی	وایت برد	سخنرانی	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ خلاصه ای از بیوگرافی و تالیفات و اقدامات و تاثیر شاخص آنان در پزشکی ارائه دهد.	بررسی و مطالعه زندگانی ابن مطران و ابن رشد، بررسی آثار	۸
	ارائه کنفرانس		پرسش و پاسخ				
	ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی		بحث گروهی				
	شرکت در بحث		مقاله خوانی				
۶۰	آزمون کتبی	وایت برد	سخنرانی	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ خلاصه ای از بیوگرافی و تالیفات و اقدامات و تاثیر شاخص علی بن عیسی کحال در پزشکی ارائه دهد.	بررسی و مطالعه زندگانی علی بن عیسی کحال و آثار آن	۹
	ارائه کنفرانس		پرسش و پاسخ				
	ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی		بحث گروهی				
	شرکت در بحث		مقاله خوانی				

۱۰	بررسی و مطالعه زندگانی ابن رضوان مصری و ابن بطلان بغدادی، بررسی آثار	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ خلاصه ای از بیوگرافی و تالیفات و اقدامات و تاثیر شاخص آنان در پزشکی ارائه دهد.	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	سخنرانی	وایت برد	آزمون کتبی	۶۰
				پرسش و پاسخ	نرم افزار پاورپوینت	ارائه کنفرانس	۱۰
				بحث گروهی		ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
				مقاله خوانی		شرکت در بحث	۱۰
۱۱	بررسی و مطالعه حکمای بزرگ عصر صفویه و آثارشان	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ وضعیت بهداشتی و درمانی این دوره را بررسی کند ✓ وضعیت سیاسی تاثیر گذار بر سلامت را در این دوره بررسی کند ✓ پزشکان معروف و آثارشان در این دوره را بشناسد	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	سخنرانی	وایت برد	آزمون کتبی	۶۰
				پرسش و پاسخ		ارائه کنفرانس	۱۰
				بحث گروهی	نرم افزار پاورپوینت	ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
				مقاله خوانی		شرکت در بحث	۱۰
۱۲	بررسی و مطالعه حکمای بزرگ عصر قاجار و آثارشان	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ وضعیت بهداشتی و درمانی این دوره را بررسی کند ✓ وضعیت سیاسی تاثیر گذار بر سلامت را در این دوره بررسی کند ✓ پزشکان معروف و آثارشان در این دوره را بشناسد	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	سخنرانی	وایت برد	آزمون کتبی	۶۰
				پرسش و پاسخ		ارائه کنفرانس	۱۰
				بحث گروهی	نرم افزار پاورپوینت	ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
				مقاله خوانی		شرکت در بحث	۱۰

گروه تاریخ علوم پزشکی اراک

۶۰	آزمون کتبی	وایت برد	سخنرانی	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	✓ چيستی و چگونگی ورود پزشکی غربی به ایران را و تأثیرات اولیه آن را شناسایی کند. ✓ شرایط بهداشتی ایران در دوران قاجار را تحلیل کرده و شیوع بیماری‌ها و چالش‌های بهداشتی را بشناسد. ✓ نقش و مؤلفه‌های کلیدی در تغییرات نظام بهداشتی و پزشکی را تبیین کند. ✓ مدل‌های آموزشی و خدماتی پزشکی غربی و تأثیر آن‌ها بر پزشکان ایرانی را بشناسد. ✓ پزشکان معروف غربی این دوره را نام ببرد	ورود پزشکی غربی به ایران در عصر قاجار و وضعیت بهداشتی این دوره	۱۳
	ارائه کنفرانس		پرسش و پاسخ				
	ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	نرم افزار پاورپوینت	بحث گروهی				
	شرکت در بحث		مقاله خوانی				
۶۰	آزمون کتبی	وایت برد	سخنرانی	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ نقش پزشکان و داروسازان اندلس را در تحولات پزشکی بشناسد و تأثیر آن‌ها را در پیشرفت‌های علمی تحلیل کند. ✓ چگونگی تأسیس بیمارستان‌ها و مراکز آموزشی پزشکی در اندلس را درک کند. ✓ شخصیت‌های کلیدی پزشکی مانند ابن رشد و ابن زهر را شناسایی کرده و آثار آنان را بررسی کند. ✓ نقش داروسازان در توسعه داروهای گیاهی و فنون درمانی را توضیح دهد. ✓ چگونگی انتقال دانش پزشکی از اندلس به اروپا را تفهیم کرده و تأثیر این انتقال بر رنسانس و پزشکی مدرن را تحلیل کند.	مطالعه نقش پزشکان و داروسازان اندلس اسلامی	۱۴
	ارائه کنفرانس		پرسش و پاسخ				
	ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	نرم افزار پاورپوینت	بحث گروهی				
	شرکت در بحث		مقاله خوانی				

۱۵	بررسی طب ایرانی و اسلامی در شبه قاره هند و معرفی چهره های شاخص آن	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ چگونگی ورود و گسترش طب ایرانی و اسلامی در شبه قاره هند و تأثیرات آن بر روش های درمانی را شرح دهد و ✓ شخصیت های شاخص پزشکی این شبه قاره را بشناسد. ✓ تأثیرات اجتماعی و فرهنگی طب ایرانی و اسلامی بر سبک زندگی مردم در شبه قاره را تحلیل کند.	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	سخنرانی	وایت برد	آزمون کتبی	۶۰
				پرسش و پاسخ		ارائه کنفرانس	۱۰
				بحث گروهی	نرم افزار پاورپوینت	ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
				مقاله خوانی		شرکت در بحث	۱۰
۱۶	بررسی ترجمه آثار پزشکی اسلامی به غرب و نقش این علم در تکوین علم در اروپا	در پایان این جلسه دانشجو باید بتواند: ✓ زمینه های تاریخی و فرهنگی که موجب ترجمه آثار پزشکی اسلامی به غرب شده است را درک کند. ✓ آثار پزشکی اسلامی مهم و تأثیر آن ها بر نظام های پزشکی اروپایی را بشناسد. ✓ نقش مترجمان در انتقال دانش پزشکی و تأثیر آن بر علم در اروپای قرون وسطی را تحلیل کند. ✓ تأثیرات پزشکی اسلامی بر پیشرفت های عملی و نظری در علم پزشکی اروپایی را بررسی کند. ✓ تحولات علم پزشکی در دوره رنسانس و چگونگی ارتباط آن با ترجمه های آثار پزشکی اسلامی را بشناسد.	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	سخنرانی	وایت برد	آزمون کتبی	۶۰
				پرسش و پاسخ		ارائه کنفرانس	۱۰
				بحث گروهی	نرم افزار پاورپوینت	ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
				مقاله خوانی		شرکت در بحث	۱۰
۱۷	مرور و رفع اشکال	در این جلسه: ✓ مطالب ارائه شده در طی ترم را مرور و به رفع اشکالات و سوالات دانشجویان پرداخته خواهد شد.	ارزیابی اولیه از مباحث جلسه گذشته	سخنرانی	وایت برد	آزمون کتبی	۶۰
				پرسش و پاسخ		ارائه کنفرانس	۱۰
				بحث گروهی	نرم افزار پاورپوینت	ارائه یک تحقیق علمی - تاریخی	۲۰
				مقاله خوانی		شرکت در بحث	۱۰

منابع:

ردیف	عنوان
۱	تاریخ پزشکی ایران و خلافت شرقی سیریل الگود، کمبریج
۲	تاریخ روابط پزشکی ایران و پاکستان پروفسور حکیم نیر واسطی
۳	تاریخ طب اسلامی ادوارد براون، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی
۴	طب اسلامی مانفرد اولمان
۵	تاریخ دامپزشکی و پزشکی دکتر حسن تاجبخش، جلد ۲ و ۱
۶	تاریخ بیمارستانها، دکتر حسن تاجبخش
۷	تاریخ پزشکی ایران، جلد ۲، دکتر نجم آبادی
۸	تاریخ پزشکی، سید احسان نگرانی
۹	کارنامه اسلام، دکتر عبدالحسین زرین کوب تهران
۱۰	تاریخ پزشکی ایران و سرزمین های خلافت شرقی، سیریل الگود
۱۱	تاریخ پزشکی ایران دوره قاجار محسن روستائی، جلد ۱ و ۲

Department of the History of Medical Science Arak

گروه تاریخ علوم پزشکی اراک